

**ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท
ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**

**ECONOMIC FACTORS AFFECTING PROFITABILITY OF
COMPANIES LISTED IN COMMERCE SECTOR, SERVICE
INDUSTRY OF THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND**

พงษ์ยุทธ กล้ายุทธ¹

Pongyuth Glayuth

Received March 3, 2023

Revised May 15, 2023

Accepted June 28, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยความสามารถในการทำกำไรใช้ข้อมูลกำไรสุทธิของบริษัท รายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2565 รวมจำนวน 42 ไตรมาส ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี แบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression Analysis) ด้วยวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์สามารถรวมกันพยากรณ์ผลประกอบการของธุรกิจได้ร้อยละ 75.5 โดยอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิในทิศทางเดียวกันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .176 ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -.838 ส่วนอัตราเงินเฟ้อและดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

คำสำคัญ: ความสามารถในการทำกำไร อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ การวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณเชิงซ้อน

¹ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต ผู้เขียนหลัก อีเมล: pongyuth.g@rsu.ac.th

Faculty of Business Administration, Rangsit University, Corresponding Author, Email Address:

pongyuth.g@rsu.ac.th

Abstract

The objective of this study is to examine "Economic Factors affecting profitability of the company in commerce sector, service industry of the Stock Exchange of Thailand". Profitability is described by net profit by using quarterly net profits of the companies in the SET during the first quarter of 2012 to the second quarter of 2023 which has total 42 time-series data analyzed as the dependent variable. The independent variables are real GDP growth rate, inflation rate, minimum loan rate (MLR), and business sentimental index (BSI). Multiple linear regressions with Ordinary Least Squares (OLS) are used to analyze at the significant statistic level .05. The results show that the GDP growth rate coincides with MLR could affect net profit by 77.5%. The GDP growth rate have a positive relationship with the net profit with the coefficient of .176, while MLR has a negative statistically significant effect with the coefficient of .838. The inflation rate and the business sentimental index do not have statistical relationship with the net profit.

Keywords: Profitability, GDP growth rate, Minimum loan rate, Multiple linear regressions

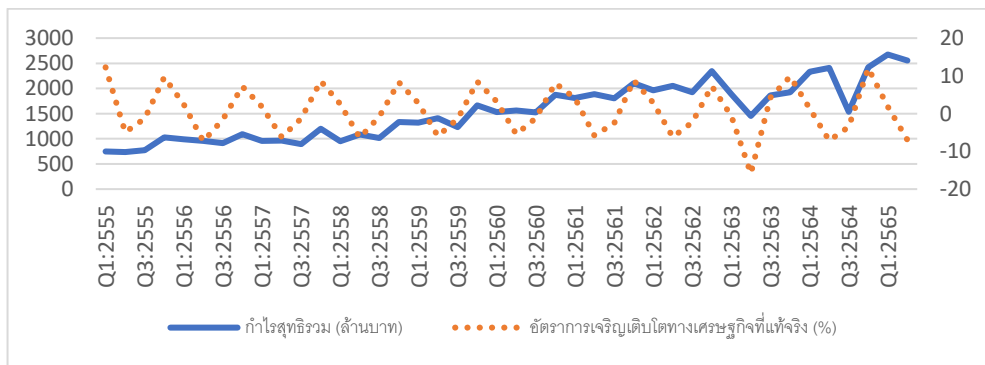
บทนำ

เป็นที่ทราบกันดีว่าเป้าหมายหลักของธุรกิจก็คือกำไร กำไรของธุรกิจจะมากหรือน้อยนั้นตามหลักทางบัญชีจะมาจากส่วนต่างระหว่างรายรับกับต้นทุนของธุรกิจ ปกติแล้วกำไรของบริษัทจะแบ่งออกเป็นสามประเภทคือ กำไรขั้นต้น กำไรจากการดำเนินงาน และกำไรสุทธิ กำไรขั้นต้นคือกำไรที่เกิดจากรายได้ทั้งหมดหักด้วยต้นทุนขาย กำไรจากการดำเนินงานคือกำไรที่เกิดจากรายได้ทั้งหมดหักด้วยต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร กำไรสุทธิคือกำไรขั้นสุดท้ายของธุรกิจ มาจากรายได้ทั้งหมดหักด้วยต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร และค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ดอกเบี้ยเงินกู้ ภาษี เป็นต้น กำไรสุทธิจึงเป็นตัวเลขที่บ่งบอกความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดในการคำนวณอัตราส่วนต่าง ๆ ที่มีความสำคัญและเป็นพื้นฐานต่าง ๆ เช่น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on asset) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on equity) กำไรสุทธิต่อหุ้น (Earning per Share) (บริษัทหลักทรัพย์บัวหลวง, 2564) เพื่อให้ได้กำไรสูงสุดบริษัทจึงต้องมีการวางแผนกลยุทธ์ของธุรกิจเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรหรือธุรกิจ หลักการวิเคราะห์เพื่อนำไปวางแผนกลยุทธ์ที่เป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางและเป็นที่รู้จักกันดีก็คือ SWOT Analysis ซึ่งคิดค้นโดยอัลเบิร์ต ฮัมฟรีย์ (Albert Humphrey) เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับองค์กรหรือโครงการซึ่งช่วยผู้บริหารกำหนดจุดแข็งจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน กำหนดโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก (ชลธิชา สายศิลา, 2561)

มีการศึกษาจำนวนมากที่ศึกษาถึงปัจจัยภายในที่มีผลต่อการทำกำไรของธุรกิจ ปัจจัยดังกล่าวประกอบด้วย ยอดขาย (Total sales) เงินทุนหมุนเวียน (Working capital) อัตราส่วนหมุนเวียนทรัพย์สิน (Assets turnover ratio) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratio) อัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ (Leverage ratio) และอัตราส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สิน (Debt ratio) (Alarussi & Alhaderi, 2018) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on equity) อัตราผลตอบแทนจากเงินทุน (Return on capital employed) ส่วนต่างรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (Net interest margin) (Gul et al., 2011) ขนาด อายุ ของกิจการ ทำเลที่ตั้ง การส่งออก และอัตราส่วนทางการเงินที่อธิบายถึงโครงสร้างของทรัพย์สิน โครงสร้างของเงินทุน ส่วนของหนี้สิน ผลิตภาพของแรงงาน (Agiomirgianakis et al., 2006) และมีการศึกษาจำนวนหนึ่งศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของธุรกิจ ปัจจัยที่นำมาศึกษาได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ และวัฏจักรธุรกิจ (อัตราการเจริญเติบโตของ GDP ที่เปลี่ยนแปลงไปตามระยะเวลา) (Basha V. & H R, 2021) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (врเซษฐ กวาวปัญญา, 2564; พศุตม์ ังวิวัฒน์ชัย และยุทธนา

เศรษฐปราโมทย์, 2565; โอปอ คำเกษม, 2553; Lee, 2014) อัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อแก่ลูกค้าชั้นดีของธนาคารพาณิชย์ (โอปอ คำเกษม, 2553; พศุตม์ โงวิวัฒน์ชัย และยุทธนา เศรษฐปราโมทย์, 2565) ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (พศุตม์ โงวิวัฒน์ชัย และยุทธนา เศรษฐปราโมทย์, 2565; ธัญญรัตน์ แสงสุริยาโรจน์, 2561) ซึ่งปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัจจัยที่ธุรกิจควบคุมได้ยากและต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนอยู่ตลอดเวลา หากธุรกิจมีข้อมูลและมีการคาดการณ์ได้อย่างถูกต้องก็อาจจะสามารถสร้างผลตอบแทนหรือกำไรให้กับธุรกิจได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตามพบว่าการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจนั้นส่วนใหญ่จะเน้นศึกษาภาคธุรกิจการเงิน เช่น ธนาคาร บริษัทประกันภัย และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ และผลการศึกษาที่พบทั้งมีความสอดคล้องและมีความแตกต่างกัน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์* ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (เฉพาะธุรกิจที่จำหน่ายสินค้าและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ตกแต่ง ต่อเติม ซ่อมแซม อาคาร บ้านที่อยู่อาศัย) เนื่องจากสินค้าของธุรกิจกลุ่มนี้อยู่ในหมวดรายจ่ายอุปโภคบริโภคของครัวเรือนไทยซึ่งเป็นรายจ่ายหมวดที่สูงที่สุด โดยครัวเรือนใช้จ่ายมากที่สุดในกลุ่มอาหาร เครื่องดื่มและยาสูบ รองลงมาคือการเดินทางและการสื่อสาร และรายจ่ายที่อยู่อาศัยและเครื่องใช้เป็นลำดับที่สาม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564) นอกจากนี้ยังพบว่าภาพรวมของธุรกิจก่อสร้างในปี พ.ศ.2565 ของประเทศไทยมีการขยายตัวของมูลค่าธุรกิจก่อสร้างอยู่ที่ร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา (กัญญารัตน์ กาญจนวิสุทธิ และกิริติญา ครองแก้ว, 2565) ปัจจัยบวกที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นในกำลังซื้อของผู้บริโภคต่อที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะในกรุงเทพฯ และปริมณฑลย่อมส่งผลต่อเนื่องในเชิงบวกต่อธุรกิจที่จำหน่ายสินค้าและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง อาคาร บ้าน และที่อยู่อาศัย

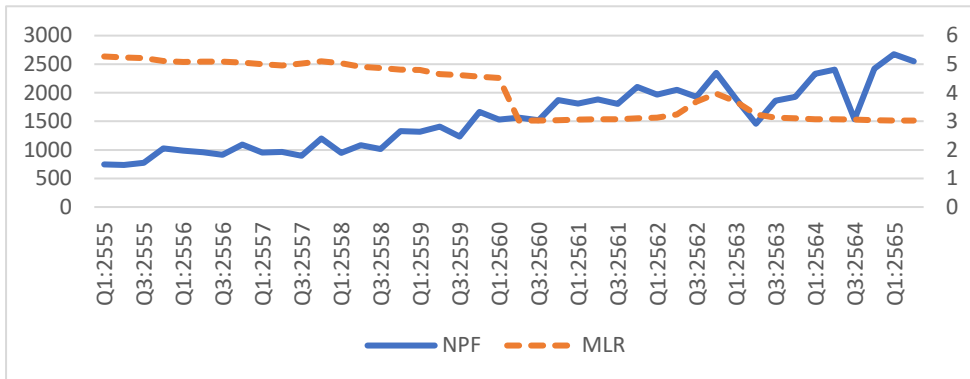
ภาพที่ 1 แสดงกำไรสุทธิรวม (NPF) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ และอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (GGDP) ระหว่างไตรมาสที่ 1 ปี 2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2565

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2565) และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2565)

* ศึกษาเฉพาะบริษัทที่ดำเนินธุรกิจจำหน่ายสินค้าและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ตกแต่ง ต่อเติม ซ่อมแซม ปรับปรุง อาคาร บ้าน และที่อยู่อาศัยแบบครบวงจร (One stop shopping home center)

วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2566

จากภาพที่ 1 แสดงกำไรสุทธิรวม (Net profit: NPF) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่ดำเนินธุรกิจจำหน่ายสินค้าและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ตกแต่ง ต่อเติม ซ่อมแซม ปรับปรุง อาคาร บ้าน และที่อยู่อาศัยแบบครบวงจรจำนวน 2 บริษัท (ไม่รวมกำไรสุทธิของบริษัทโฮม จำกัด (มหาชน) ซึ่งเพิ่งเข้าตลาดหลักทรัพย์เมื่อปี 2560) กับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง (GDP Growth rate: GGDP) ระหว่างไตรมาสที่ 1 ปี 2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2565

ภาพที่ 2 แสดงกำไรสุทธิรวม (NPF) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้รายใหญ่ชนิดแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ ระหว่างไตรมาสที่ 1 ปี 2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี 2565

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2565)

จากภาพที่ 2 แสดงกำไรสุทธิรวมกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้รายใหญ่ชนิดแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ พบว่าการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงรายไตรมาสขึ้น ๆ ลง ๆ ไปในทิศทางที่สอดคล้องกับกำไรสุทธิของบริษัท อย่างไรก็ตามมีผลการศึกษารายไตรมาสหนึ่งการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่ส่งผลต่อผลประกอบการหรือกำไรสุทธิของบริษัทที่มีลักษณะการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างจากงานวิจัยในครั้งนี้ และผลของการศึกษามีความหลากหลาย อาทิ วรเชษฐ์ กวาวบุญญา (2564) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำกำไรสุทธิของธุรกิจประกันวินาศภัยในประเทศไทย พบว่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศส่งผลกระทบต่อกำไรสุทธิของธุรกิจประกันวินาศภัย ซึ่งไม่เป็นไปตามความคาดหมายของการศึกษา โอปอ คำเกษม (2553) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการประกอบการของบริษัทในกลุ่มขนส่งและโลจิสติกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพบว่าอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของรายได้และอัตรากำไร ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อแก่ลูกค้าชั้นดีเฉลี่ย 5 ธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไร ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชนิดแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ รวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่อัตราเงินเฟ้อ และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ที่มีต่อกำไรสุทธิของธุรกิจที่จำหน่ายสินค้าและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ตกแต่ง ต่อเติม ซ่อมแซม ปรับปรุง อาคาร บ้าน และที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยซึ่งเป็นบริษัทขนาดใหญ่และมีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงเมื่อเทียบกับบริษัทคู่แข่งที่ไม่ได้จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทั้งนี้ คาดว่าผลการดำเนินของธุรกิจดังกล่าวน่าจะมีความสัมพันธ์กับสถานะเศรษฐกิจและสะท้อนถึงกำลังซื้อของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจ

ทฤษฎี Uncertainty Bearing Theory of Profit ซึ่งนำเสนอโดย Prof. Frank Hyneman Knight จากหนังสือของเขาที่ชื่อว่า Risk, Uncertainty and Profit ตีพิมพ์ใน ค.ศ. 1921 ได้กล่าวไว้ว่า กำไรคือรางวัลของการแบกรับความไม่แน่นอนซึ่งไม่สามารถประกันได้ แต่ความเสี่ยงสามารถประกันได้ กล่าวคือความเสี่ยงที่คาดการณ์ได้ (Predictable risk) สามารถป้องกันได้ด้วยการจ่ายเพื่อประกันความเสี่ยง หากแต่ความไม่แน่นอน (Uncertainty) หรือความเสี่ยงที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้หรือไม่สามารถประกันได้ เช่น ความไม่แน่นอนจากการลดลงของอุปสงค์ การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมืองหรือของรัฐบาล การเพิ่มขึ้นในการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงจากนวัตกรรมใหม่ ความผันผวนของภาวะเศรษฐกิจหรือวัฏจักรธุรกิจ (Business cycle) ซึ่งผู้ประกอบการจะต้องแบกรับและตัดสินใจภายใต้ความไม่แน่นอน ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ (Uncertainty bearing theory of profit, 2019) ดังนั้นก่อนที่นักลงทุนจะตัดสินใจลงทุน สิ่งหนึ่งที่นักลงทุนควรใช้ในการตัดสินใจนอกเหนือจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนโดยตรงคือตัวบ่งชี้ทางเศรษฐกิจ (Economic indicator) ตัวบ่งชี้ทางเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP Growth rate) อัตราการว่างงาน (Unemployment rate) อัตราเงินเฟ้อ (Inflation rate) ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภค (Consumer confidence index) ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (Business sentiment index) ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (Private investment index) (นารินทิพย์ ท่องสายชล, 2563)

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic growth) หมายถึงการเพิ่มขึ้นของรายได้และผลผลิตภายในประเทศซึ่งโดยปกติจะวัดจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีการศึกษาพัฒนาต่อยอดแนวความคิดเรื่อยมานับตั้งแต่เริ่มต้นจากยุคคลาสสิก นำโดย Adam Smith, David Ricardo มาถึง The theory of New-growth school นำโดย Romer, Lucas, Svensson (Chen, 2009) หากแต่ทฤษฎีที่ได้รับการยอมรับและเป็นต้นแบบแนวความคิดส่งต่อมาถึงปัจจุบันได้แก่ทฤษฎีของ John Maynard Keynes นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษเจ้าของทฤษฎีของเคนส์ (Keynes's theory) ซึ่งได้นำเสนอแนวความคิดเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก (The great depression) ในปี ค.ศ. 1929 และประสบผลสำเร็จในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำเป็นอย่างดีในระยะเวลาต่อมา ทฤษฎีของเคนส์มีแนวความคิดหลักที่ว่าตลาดเสรี (Free markets) จะทำให้เกิดระดับการจ้างงานเต็มที่ (Full employment) และอุปสงค์มวลรวม (Aggregate demand) ซึ่งได้แก่ การใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน การใช้จ่ายในการลงทุนของธุรกิจ และการใช้จ่ายของรัฐบาล เป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของเศรษฐกิจ ตลาดเสรีไม่มีกลไกในการปรับตัวเข้าสู่ภาวะสมดุลที่จะทำให้เกิดการจ้างงานเต็มที่โดยอัตโนมัติ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องเข้าแทรกแซงเพื่อทำให้เกิดการจ้างงานเต็มที่และระดับราคาที่มีเสถียรภาพ (Jahan et al., 2014) ตัวชี้วัดที่สำคัญที่สะท้อนถึงความมั่นใจในสภาวะเศรษฐกิจของนักลงทุนซึ่งรัฐบาลได้ให้ความสำคัญและทำการสำรวจเพื่อนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดและกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจก็คือดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (Business sentimental index)

ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจเป็นดัชนีที่ดูแลจัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทยจากการสุ่มสำรวจสอบถามจากบริษัทขนาดใหญ่ที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กลุ่มตัวอย่างจะครอบคลุมทั้งธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ค่าถามมี 6 องค์ประกอบและให้น้ำหนักเท่ากันทุกองค์ประกอบคือ การผลิต คำสั่งซื้อ การลงทุน ต้นทุนการผลิต ผลประกอบการ และการจ้างงาน ดัชนีจะแบ่งเป็นสองประเภทคือ ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจปัจจุบัน และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจใน 3 เดือนข้างหน้า

(ในงานวิจัยนี้ใช้ดัชนีปัจจุบัน) ดัชนีจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0-100 หากดัชนีมีค่าเท่ากับ 50 หมายถึงผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นทางธุรกิจทรงตัวจากเดือนก่อน ดัชนีมีค่ามากกว่า 50 หมายถึงผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นทางธุรกิจดีขึ้นกว่าเดือนก่อน และหากดัชนีมีค่าน้อยกว่า 50 หมายถึงผู้ประกอบการมีความเชื่อมั่นทางธุรกิจแยลงกว่าเดือนก่อน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2559) มีการศึกษาที่พบว่าความเชื่อมั่นของประชาชนและธุรกิจมีความสำคัญต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และปัจจัยพื้นฐานหลักที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้จ่ายของคนในสังคมคือปัจจัยทางด้านรายได้ และปัจจัยทางด้านราคา พบว่าอัตราการขยายตัวของการบริโภคภาคเอกชนและอัตราการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชนมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคและดัชนีความเชื่อมั่นภาวะธุรกิจ (อนันท์ชนก สกนธวัฒน์, 2549) และนอกจากความเชื่อมั่นทางธุรกิจแล้วปัจจัยที่สำคัญที่นักลงทุนต่างให้ความสำคัญเนื่องจากส่งผลต่อต้นทุนของธุรกิจก็คืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ คืออัตราผลตอบแทนที่ผู้ให้กู้เรียกเก็บจากผู้กู้ซึ่งมักจะอยู่ในลักษณะร้อยละต่อปี อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีหลายประเภท หลายอัตรา โดยทั่วไปจะขึ้นอยู่กับประเภทของเงินกู้หรือสินเชื่อ ประเภทของดอกเบี้ยเงินกู้ที่ใช่และพบบ่อยได้แก่ 1) MLR (Minimum Loan Rate) หมายถึงอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี ที่มีประวัติการเงินที่ดี มีหลักทรัพย์ค้ำประกันอย่างเพียงพอ โดยส่วนใหญ่มักใช้กับการกู้ระยะยาวที่มีกำหนดเวลาที่แน่นอน เช่น สินเชื่อเพื่อการประกอบธุรกิจ 2) MOR (Minimum Overdraft Rate) หมายถึงอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีประเภทวงเงินเบิกเกินบัญชี 3) MRR (Minimum Retail Rate) หมายถึงอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากลูกค้ารายย่อยชั้นดี เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อที่อยู่อาศัย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565) ทฤษฎีอัตราดอกเบี้ยของศาสตราจารย์ ฟิชเชอร์ หรือ Prof. Fisher's Time Preference Theory อธิบายไว้ว่าการจัดหาปริมาณเงินกู้จะขึ้นอยู่กับว่าคนส่วนใหญ่มีความต้องการเงินกู้ในปัจจุบันมากกว่าในอนาคต และโดยปกติคนจะตีราคาสินค้าในอนาคตต่ำกว่าในปัจจุบันเนื่องมาจากมีความต้องการในปัจจุบันมากกว่าในอนาคต ผู้คนมีความกระตือรือร้นในการใช้จ่ายบริโภคด้วยรายได้ในปัจจุบัน ดังนั้นเมื่อให้ใครก็ตามยืมเงินจึงต้องการบริโภคในปัจจุบัน การลดการบริโภคในปัจจุบันลงของผู้คนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อได้รับรางวัลหรือผลตอบแทนซึ่งก็คืออัตราดอกเบี้ย (Top 7 theories of interest, 2015) ดอกเบี้ยจึงเป็นรางวัลหรือผลตอบแทนในการแลกเปลี่ยนระหว่างสินค้าปัจจุบันและสินค้าในอนาคตซึ่งแต่ละคนจะมีความพึงพอใจที่แตกต่างกัน เรียกได้ว่าความพึงพอใจแห่งเวลา (Time preference theory) ตามทฤษฎีความพึงพอใจแห่งเวลานี้ อัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยอุปสงค์ในการลงทุนและอุปทานของเงินออม อุปสงค์ในการลงทุนจะมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ย ส่วนอุปทานของเงินออมจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ย ทฤษฎีนี้จึงเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีการออม-การลงทุน (Saving-investment theory)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้ พบว่ามีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานหรือผลประกอบการของธุรกิจทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก มีการศึกษาจำนวนมากถึงปัจจัยภายใน และมีการศึกษาจำนวนหนึ่งถึงปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจหลากหลายประเภทธุรกิจ แต่ไม่พบการศึกษาเป็นการเฉพาะในกรณีธุรกิจพาณิชย์ และมีการศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อตัวแปรอื่นๆ อาทิ การจดทะเบียนของธุรกิจใหม่ ราคาหลักทรัพย์ เป็นต้น

วระเชษฐ์ กวาวปัญญา (2564) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำกำไรสุทธิของธุรกิจประกันวินาศภัยในประเทศไทย พบว่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศส่งผลกระทบต่อกำไรสุทธิของธุรกิจประกันวินาศภัย ซึ่งไม่เป็นไปตามความคาดหมายของการศึกษา

พศุตม์ ใจวิวัฒน์ชัย และยุทธนา เศรษฐปราโมทย์ (2565) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการจดทะเบียนธุรกิจใหม่ โดยใช้แบบจำลอง Vector Autoregressive (VAR) พบว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไม่มีความสัมพันธ์ต่อการจดทะเบียนของธุรกิจใหม่ ส่วนการเปลี่ยนแปลง

อย่างฉับพลันของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดี (MLR) ทำให้เกิดการตอบสนองในทิศทางลบต่อการจดทะเบียนของธุรกิจใหม่ การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI) ทำให้เกิดการตอบสนองในเชิงบวกต่อการจดทะเบียนของธุรกิจใหม่ในภาพรวม หากแต่ส่งผลในเชิงลบต่อการจดทะเบียนของธุรกิจใหม่ในหมวดก่อสร้าง

ธัญญรัตน์ แสงสุริยาโรจน์ (2561) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้ลงทุนรายย่อยภายในประเทศผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลาพบว่าอัตราเงินเฟ้อและดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจไม่มีความสัมพันธ์กับมูลค่าซื้อขายหลักทรัพย์ของผู้ลงทุนรายย่อยภายในประเทศผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บุเชฟสกา, และ ฮาดซี (Bucevska & Hadzi Misheva, 2017) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลการทำกำไรของธุรกิจธนาคารประเทศในกลุ่มบอลข่าน (Balkan countries) พบว่าทั้งอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอัตราเงินเฟ้อไม่มีความสัมพันธ์กับการทำกำไรของธุรกิจธนาคารของประเทศในกลุ่มบอลข่าน

ลี (Lee, 2014) ศึกษาผลกระทบของปัจจัยทางธุรกิจและปัจจัยทางเศรษฐกิจมหภาคที่มีต่อการทำกำไรของธุรกิจประกันภัยทรัพย์สินและประกันความรับผิดตามกฎหมายในประเทศไต้หวัน พบว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจ ส่วนอัตราเงินเฟ้อไม่มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจ

โอโป คำเกษม (2553) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการประกอบการของบริษัทในกลุ่มขนส่งและโลจิสติกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับอัตราการเติบโตของรายได้และอัตรากำไรสุทธิของบริษัทบริษัทในกลุ่มขนส่งและโลจิสติกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อแก่ลูกค้าชั้นดีเฉลี่ย 5 ธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตรากำไรสุทธิของบริษัทบริษัทในกลุ่มขนส่งและโลจิสติกส์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พัชชา เพิ่มพงศ์พันธ์ (2553) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อราคาหลักทรัพย์กลุ่มทรัพยากรหมวดธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค พบว่าดัชนีการลงทุนภาคเอกชน อัตราแลกเปลี่ยน และอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมระหว่างธนาคาร มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์ในทิศทางเดียวกัน แต่อัตราเงินเฟ้อไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหลักทรัพย์

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรมทำให้ผู้วิจัยเห็นว่านอกจากปัจจัยภายในแล้วปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจซึ่งเป็นปัจจัยที่ธุรกิจควบคุมได้ยากและต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนอยู่ตลอดเวลา น่าจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ หากธุรกิจมีข้อมูลและมีการคาดการณ์ได้อย่างถูกต้องก็อาจจะสามารถสร้างผลตอบแทนหรือกำไรให้กับธุรกิจได้เป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจัดโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรม (Industry group) และหมวดธุรกิจ (Sector) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ออกเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม และ 28 หมวดธุรกิจ กลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ ประกอบด้วย กลุ่มเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคกลุ่มธุรกิจการเงิน กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มทรัพยากร กลุ่มบริการ และกลุ่มเทคโนโลยี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) ปัจจุบันบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการหมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีทั้งสิ้น 31 บริษัท บริษัทที่ดำเนินธุรกิจจำหน่ายสินค้าและให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ตกแต่ง ต่อเติม ซ่อมแซม ปรับปรุง อาคาร บ้าน และที่อยู่

อาศัยแบบครบวงจร (One Stop Shopping Home Center) ประกอบไปด้วย 3 บริษัท ได้แก่ บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) (HMPRO) บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) (GLOBAL) และบริษัทดูโฮม จำกัด (มหาชน) (DOHOME)

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือ บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ จำนวน 2 บริษัท โดยได้ตัดบริษัทที่จดทะเบียนภายหลังปี พ.ศ. 2555 ซึ่งได้แก่ บริษัทดูโฮม จำกัด (มหาชน) ออกไป กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวประกอบด้วย 1) บริษัท โฮม โปรดักส์ เซ็นเตอร์ จำกัด (มหาชน) (HMPRO) 2) บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด (มหาชน) (GLOBAL) โดยใช้ข้อมูลกำไรสุทธิของบริษัทรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2565 รวมจำนวน 42 ไตรมาส

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลอนุกรมเวลาแบบทุติยภูมิ (Secondary Times Series Data) โดยรวบรวมข้อมูลเป็นรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ.2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ.2565 รวมทั้งสิ้น 42 ไตรมาส โดย

กำไรสุทธิเป็นผลรวมของกำไรสุทธิรายไตรมาสของบริษัทกลุ่มตัวอย่างรวบรวมจากเว็บไซต์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและบริษัท Finnominia

อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเป็นอัตราการเจริญเติบโตที่แท้จริง (GDP at constant prices) รายไตรมาส คำนวณจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศรายไตรมาสจากเว็บไซต์ของ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อัตราเงินเฟ้อรายไตรมาสรวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์เป็นอัตราดอกเบี้ยรายเดือนนำมาเฉลี่ยรายสามเดือน (ไตรมาส) รวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย

ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจเป็นดัชนีความเชื่อมั่นรายเดือนนำมาเฉลี่ยรายสามเดือน (ไตรมาส) รวบรวมข้อมูลจากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา และอักษรย่อ	แหล่งที่มา
กำไรสุทธิของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง (NPF)	Smart Set ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และบริษัท Finnominia
อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GGDP)	สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
อัตราเงินเฟ้อ (GCPI)	กองดัชนีเศรษฐกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ (MLR)	ธนาคารแห่งประเทศไทย
ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI)	ธนาคารแห่งประเทศไทย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยนำข้อมูลอนุกรมเวลาของตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งได้แก่ กำไรสุทธิ (NPF) ของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง และข้อมูลอนุกรมเวลาของตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ซึ่งได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง (GGDP) อัตราเงินเฟ้อ (GCPI) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ (MLR) และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI) มาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระกับตัวแปร

ตามโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อน (Multiple Linear Regression Analysis) ผ่านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีสมการแบบจำลองทั่วไป (Kelley, & Bolin, 2013) คือ

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \dots + \beta_k X_{ki} + \varepsilon_i \quad (1)$$

โดยที่ Y_i คือ ตัวแปรตาม ตามลำดับที่ i ($i = 1, 2, 3, \dots, n$)

β_0 คือ ค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่าคงที่ (A constant)

β_1, \dots, β_k คือ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรอิสระ X_1, \dots, X_k แต่ละตัวที่ได้จากสมการ

ถดถอย

ε_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อน (Error term)

แสดงสมการแบบจำลองในการศึกษาครั้งนี้ได้ดังนี้

$$NPF_i = \beta_0 + \beta_1 GGDP_i + \beta_2 GCPI_i + \beta_3 MLR_i + \beta_4 BSI_i + \varepsilon_i \quad (2)$$

โดยที่ NPF คือ กำไรสุทธิรวม

GGDP คือ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริง

GCPI คือ อัตราเงินเฟ้อ

MLR คือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์

BSI คือ ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ

i คือ ค่าของตัวแปรตามลำดับ ($i = 1, 2, 3, \dots, n$)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อน (Multiple linear regression analysis) นั้น มีสมมติฐาน (Assumptions) ของการใช้สถิติที่จะทำให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ (Kelley, & Bolin, 2013) ได้แก่

1. ค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติ (The normality of errors assumption) ในกรณีที่ขนาดของกลุ่มตัวอย่างน้อยกว่า 50 ($n < 50$) สถิติที่ใช้ทดสอบคือ Shapiro-Wilk โดยมีสมมติฐานคือ

H_0 : ค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติ

H_1 : ค่าความคลาดเคลื่อนไม่มีการแจกแจงปกติ

2. ค่าความแปรปรวนของค่าความคลาดเคลื่อนจะต้องคงที่ (The homoscedasticity assumption) ทำการทดสอบด้วยกราฟแผนภูมิการกระจาย (Scatterplot) หากพบว่าค่า Standardized Residual อยู่ในช่วง ± 2 บ่งชี้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยมีค่าเท่ากันหรือมีค่าคงที่

3. ตัวแปรอิสระต้องเป็นอิสระต่อกันหรือไม่มีความสัมพันธ์กัน (The independence assumption) ใช้วิธีการทดสอบปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปรอิสระด้วยค่า Tolerance และค่า VIF ซึ่งหากค่า Tolerance ของทุกตัวแปรอิสระมีค่ามากกว่า 0.3 และค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่เกิดภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกัน

สมมติฐานของการวิจัยและสมมติฐานทางสถิติ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีสมมติฐานในการวิจัยและสมมติฐานทางสถิติดังนี้

“ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมบริการหมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”

H_0 : ปัจจัยทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ

H_1 : ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ

ผลการวิจัย

ผลการตรวจสอบคุณสมบัติของตัวแปรตามสมมติฐานของการใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อน

1. ค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติ (The normality of errors assumption)

ผลการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติด้วยสถิติทดสอบ Shapiro-Wilk (ขนาดของ $n < 50$) พบว่าค่า $p\text{-value} = .965$ มากกว่าค่าวิกฤต $.05$ จึงสรุปได้ว่าค่าความคลาดเคลื่อน (Residual) มีการแจกแจงปกติ ดังแสดงในตารางที่ 1

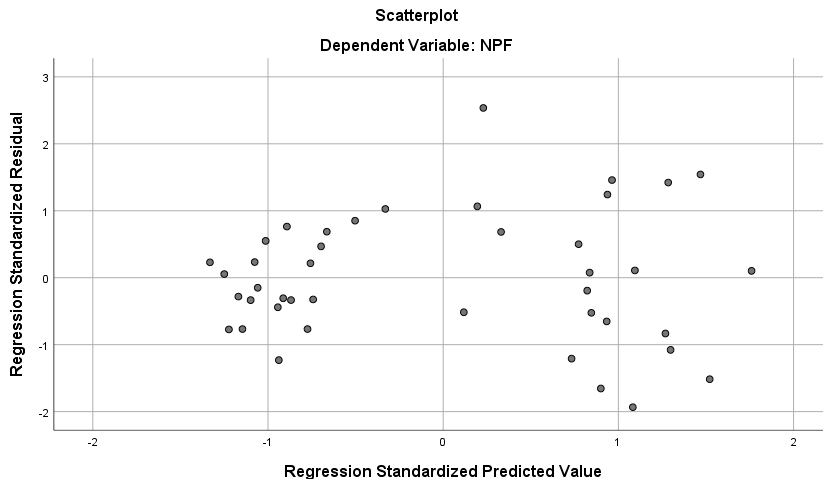
ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบค่าความคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปกติด้วยค่า Shapiro-Wilk

	Tests of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Standardized Residual	.069	42	.200 [*]	.990	42	.965

*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

2. การกระจายของตัวแปรตามทุกค่าของตัวแปรต้นมีความแปรปรวนเท่ากัน (Homoscedasticity)

ภาพที่ 3 แสดงกราฟแสดงแผนภูมิการกระจายของตัวแปร (Scatterplot)

จากภาพที่ 3 แสดงแผนภูมิการกระจาย (Scatterplot) พบว่าค่า Standardized Residual อยู่ในช่วง ± 2 บ่งชี้ว่าค่าความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ที่ทุกจุดบนเส้นถดถอยมีค่าเท่ากันหรือมีค่าคงที่

3. ตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)

ผลการทดสอบปัญหาความสัมพันธ์กันของตัวแปรอิสระด้วยค่า Tolerance และค่า VIF แสดงผลในตารางที่ 2 พบว่า ค่า Tolerance ของทุกตัวแปรอิสระมีค่าระหว่าง $0.745 - 0.917$ ซึ่งมากกว่า 0.3 และค่า VIF

มีค่าอยู่ระหว่าง 1.091 – 1.342 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 2 จึงไม่เกิดภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) จึงสรุปได้ว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันหรือเป็นอิสระต่อกัน

ตารางที่ 2 แสดงผลการทดสอบค่า Tolerance และค่า VIF ของตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	Tolerance	VIF
GGDP	.869	1.150
GCPI	.875	1.143
MLR	.917	1.091
BSI	.745	1.342

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อนของปัจจัยทางเศรษฐกิจกับผลประกอบการของธุรกิจ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std. Deviation)	จำนวนข้อมูล (N)
NPF	1540.249 ล้านบาท	549.723 ล้านบาท	42
GGDP	0.784 %	6.406 %	42
GCPI	0.339 %	0.811 %	42
MLR	4.068 %	0.924 %	42
BSI	48.691%	3.197%	42

จากตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรจำนวนข้อมูล 42 รายการ ตัวแปรตามคือกำไรสุทธิ (NPF) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,540.249 ล้านบาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 549.723 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (GGDP) อัตราเงินเฟ้อ (GCPI) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ขั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ (MLR) และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI) มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับร้อยละ .784 (6.406), .339 (.811), 4.068 (.924) และ 48.691 (3.197) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อน

ตัวแปรอิสระและค่าคงที่	B	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	4153.890		5.718*	.000
อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GGDP)	15.075	.176	2.102*	.042
อัตราเงินเฟ้อ (GCPI)	111.833	.165	1.982	.055
อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ (MLR)	-497.813	-.838	-10.290*	.000
ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ (BSI)	-13.104	-.076	-.844	.404

$R^2 = .775$, Adjusted $R^2 = .755$, $F = 31.919$, $Sig. = .000$, $Sig. * < .05$

จากตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อน พบว่าค่า R^2 มีค่าเท่ากับ 0.775 หมายความว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจร่วมกันพยากรณ์ผลประกอบการของธุรกิจ (กำไรสุทธิ) ได้ร้อยละ 77.5 ส่วนค่า Adjusted R^2 ซึ่งขจัดอิทธิพลของค่า R^2 ที่เกิดจากจำนวนตัวอย่างปัจจัยทางเศรษฐกิจมีค่าเท่ากับ 0.755 ไม่แตกต่างจากค่า R^2 มากนัก ค่า F มีค่าเท่ากับ 31.919 และค่า Sig. เท่ากับ .000 ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) ยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) แสดงว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับผลประกอบการของธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของผลประกอบการของธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอัตราเงินเฟ้อและดัชนีเชื่อมั่นทางธุรกิจไม่มีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ค่าสัมประสิทธิ์ (β_1) ของอัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริงมีค่าเป็นบวกเท่ากับ .176 แสดงว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิรวมไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือหากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้กำไรสุทธิรวมของธุรกิจเพิ่มขึ้น .176% (และในทางกลับกัน) ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ (β_3) ของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์มีค่าเป็นลบเท่ากับ -.838 แสดงว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์มีความสัมพันธ์ในเชิงตรงกันข้ามหรือแปรผกผันกันกับกำไรสุทธิ กล่าวคือหากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้กำไรสุทธิรวมของธุรกิจลดลง .838% (และในทางกลับกัน)

สรุปและอภิปรายผล

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์¹ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยความสามารถในการทำกำไรใช้ข้อมูลกำไรสุทธิของบริษัท รายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2555 ถึงไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2565 รวมจำนวน 42 ไตรมาส ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์ และดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ ใช้วิธีการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อน (Multiple linear regression analysis) ด้วยวิธีการกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary least squares) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลการศึกษาพบว่า เป็นไปตามสมมติฐานคือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ หมวดธุรกิจพาณิชย์ ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยปัจจัยทางเศรษฐกิจได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลูกค้ารายใหญ่ชั้นดีแบบมีระยะเวลาของธนาคารพาณิชย์สามารถร่วมกันพยากรณ์ผลประกอบการของธุรกิจได้ร้อยละ 75.5 โดยอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิในทิศทางเดียวกันโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .176 ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิในทิศทางตรงกันข้าม มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ -.838 ส่วนอัตราเงินเฟ้อและดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

จากผลการวิเคราะห์สมการถดถอยแบบเส้นตรงพหุคูณเชิงซ้อนซึ่งพบว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจคืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงมีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิรวมไปในทิศทางเดียวกันกล่าวคือ หากอัตรา

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่แท้จริงเพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลทำให้กำไรสุทธิรวมของธุรกิจเพิ่มขึ้น .176 ล้านบาท สอดคล้องกับผลการวิจัยในธุรกิจอื่นของ Lee (2014); โอปอ คำเกษม (2553) ซึ่งพบว่า อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรจากการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีของเคนส์ (Keynes's theory) ที่ระบุไว้ว่าอุปสงค์มวลรวม (Aggregate demand) อันได้แก่ ผลรวมของการใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน การใช้จ่ายในการลงทุนของธุรกิจ และการใช้จ่ายของรัฐบาล (ในกรณีระบบเศรษฐกิจเปิด จะเพิ่มการส่งออกสุทธิเข้ามาอีกหนึ่งองค์ประกอบ) เป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของเศรษฐกิจ การเพิ่มขึ้นของอุปสงค์มวลรวมจะทำให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเติบโตทางเศรษฐกิจจะส่งผลทำให้เกิดการจ้างงานเต็มที่และการเพิ่มขึ้นในอำนาจซื้อของผู้บริโภค จึงส่งผลในทางบวกต่อธุรกิจหลายๆ ประเภทรวมถึงธุรกิจพาณิชย์ที่งานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาด้วย หากผู้ประกอบการมีการติดตามและวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสถานะเศรษฐกิจหรืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็จะนำมาซึ่งการวางแผนในการดำเนินงานเช่น การวางแผนกำลังการผลิต การวางแผนกำลังคน การจัดการสินค้าคงคลังได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งย่อมส่งผลต่อกำไรของธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม มีผลการศึกษาที่แตกต่างกับผลการวิจัยครั้งนี้ด้วยเช่นกัน Bucevska & Hadzi Misheva (2017) พบว่าอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่มีความสัมพันธ์กับการทำกำไรของธุรกิจธนาคารของประเทศในกลุ่มบอลข่าน วรเชษฐ์ กวาวปัญญา (2564) พบว่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศส่งผลกระทบต่อกำไรสุทธิของธุรกิจประกันวินาศภัย ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวในงานวิจัยไม่ได้ระบุถึงสาเหตุไว้และอาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างของลักษณะธุรกิจ ระยะเวลาของการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เป็นต้น

ส่วนผลการวิจัยซึ่งพบว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีความสัมพันธ์กับกำไรสุทธิของธุรกิจในทิศทางตรงกันข้าม โดยพบว่าหากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้น 1% จะส่งผลให้กำไรสุทธิของธุรกิจลดลง .838 ล้านบาทนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยในธุรกิจอื่นของ พศุตม์ โงวิวัฒน์ชัย และ ยุทธนา เศรษฐปราโมทย์ (2563); โอปอ คำเกษม (2553) ซึ่งสามารถนำทฤษฎีความพึงพอใจแห่งเวลามาอธิบายได้ว่าอัตราดอกเบี้ยจะถูกกำหนดโดยอุปสงค์ในการลงทุนและอุปทานของเงินออม อุปสงค์ในการลงทุนจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับอัตราดอกเบี้ย ส่วนอุปทานของเงินออมจะมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราดอกเบี้ย ดังนั้นหากอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นนอกจากจะส่งผลกระทบต่อต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้นของธุรกิจแล้วยังส่งผลทำให้เกิดแรงจูงใจในการออมของผู้บริโภคมากขึ้น การบริโภคจึงลดลง

ส่วนผลการวิจัยซึ่งไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเงินเฟ้อและดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจกับกำไรสุทธิของธุรกิจนั้นมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Bucevska & Hadzi Misheva (2017); ธัญญรัตน์ แสงสุริยาโรจน์ (2563); พัดชา เพิ่มพงศ์พันธ์ (2553) และเป็นไปได้ว่าอาจมีผลมาจากอัตราเงินเฟ้อในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2555 ถึงปี 2565 (ที่ผู้วิจัยใช้ข้อมูลนำมาศึกษา) อัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับที่อยู่ในกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อของธนาคารแห่งประเทศไทยมาโดยตลอด ยกเว้นตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่อัตราเงินเฟ้อเริ่มมีความผันผวนและสูงขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจจากผลการสำรวจของธนาคารแห่งประเทศไทยก็พบว่าดัชนีความเชื่อมั่นของธุรกิจไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงมากนักตลอดระยะเวลาตั้งแต่ปี 2555 จนเข้าสู่ช่วงปี 2563 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 จึงเริ่มมีความผันผวนมากขึ้นเช่นเดียวกันกับอัตราเงินเฟ้อ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการติดตามการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางเศรษฐกิจซึ่งส่งผลกระทบต่อกำไรของธุรกิจ โดยเฉพาะปัจจัยที่ผลการวิจัยพบความสัมพันธ์ต่อกำไรสุทธิของธุรกิจก็คืออัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ หากธุรกิจมีการติดตามข้อมูล วิเคราะห์และวางแผนรับมือที่ดี ก็จะส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อจำกัดของการศึกษาครั้งนี้คือข้อมูลอนุกรมเวลา (กำไรสุทธิ) ของธุรกิจที่นำมาวิเคราะห์มีจำนวนของข้อมูลไม่มากนัก ด้วยข้อจำกัดของอายุของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาภาพรวมของธุรกิจพาณิชย์เฉพาะลักษณะดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ไม่ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างบริษัทซึ่งหากมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างบริษัทก็จะทำให้เห็นความแตกต่างหรือไม่แตกต่างระหว่างบริษัทที่เป็นได้ รวมถึงมีความน่าสนใจที่จะศึกษาเปรียบเทียบข้ามลักษณะของธุรกิจซึ่งเป็นไปได้ว่าจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่แตกต่างกันไป

เอกสารอ้างอิง

- กัญญารัตน์ กาญจนวิสุทธิ และ กิรติญา ครองแก้ว (2565). *อุตสาหกรรมก่อสร้างและวัสดุก่อสร้างปี 2023 ยังขยายตัวท่ามกลางต้นทุนปรับตัวสูงขึ้น*. ค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2565 จาก <https://www.scbeic.com/th/detail/product/8311>
- ชลธิชา สายศิลา. (2561). *การศึกษาวิเคราะห์แนวทางและวิธีการปรับปรุงกระบวนการ “การขออนุมัติจัดกิจกรรมบรรยายพิเศษ” ของคณะสถิติประยุกต์ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*. ค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2522 จาก <https://www.km.nida.ac.th/th/images/PDF/research/chonre2.pdf>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). *โครงสร้างการจัดกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจของตลาดหลักทรัพย์*. ค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2565 จาก https://media.set.or.th/set/Documents/2023/Apr/2021-12-01_SET-Industry-Group-Sector-Classification-23070356.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). *การคำนวณและการตีความดัชนีเชื่อมั่นภาคธุรกิจ (BSI)*. ค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2565 จาก https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/EconomicConditions/EconomicIndices/DocLib_EconomicIndex/BSI-construction.pdf
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (ข้อมูลสถิติ) *FM_RT_001_S2 อัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน (2548-ปัจจุบัน)*. (ม.ป.ป.). ค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2565 จาก https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/BOTWEBSTAT.aspx?reportID=223&language=TH
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (ข้อมูลสถิติ) *EC_EL_005 ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ 1/*. (ม.ป.ป.). ค้นเมื่อ 12 มิถุนายน 2565 จาก https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=405&language=th
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). *อัตราดอกเบี้ยนโยบาย อารุสสำคัญของธนาคารกลาง*. ค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2565 จาก <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/bot-magazine/Phrasiam-65-3/vocabstory-65-3.html>

- Bucevska, V., & Hadzi Misheva, B. (2017). The determinants of profitability in the banking industry: Empirical research on selected Balkan countries. *Eastern European Economics*, 55(2), 146–167. <https://doi.org/10.1080/00128775.2016.1260473>
- Chen, H. (2009). A literature review on the relationship between foreign trade and economic growth. *International Journal of Economics And Finance*, 1(1), 127. <https://doi.org/10.5539/ijef.v1n1p127>
- Gul, S., Irshad, F., & Zaman, K. (2011). Factors affecting bank profitability in Pakistan. *Romanian Journal of Economic Forecasting*, 39, 61–87. https://www.researchgate.net/profile/Sehrish-Gul/publication/227487619_Factors_Affecting_Bank_Profitability_in_Pakistan/links/5471849d0cf24af340c3bfa3/Factors-Affecting-Bank-Profitability-in-Pakistan.pdf
- Jahan, S., Mahmud, A. S., & Papageogiou, C. (2014). What Is keynesian economics? - Back to Basics. *Finance, & Development*, 51(3). <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2014/09/basics.htm>
- Kelley, K., & Bolin, J. H. (2013). *Multiple regression* (pp. 69–101). Brill. Retrieved November 6, 2023 from <https://brill.com/view/book/edcoll/9789462094048/ BP000005.xml>
- Lee, C. Y. (2014). The effects of firm specific factors and macroeconomics on profitability of property-liability insurance industry in Taiwan. *Journal of Business & Management (COES&RJ-JBM)*, 2(1), 221-227, January. <https://ideas.repec.org/a/jso/coejbm/v2y2014i1p221-227.html>
- Top 7 Theories of Interest (With Diagram). (2015, November 16). *Economics discussion*. Retrieved January 8, 2023 from <https://www.economicsdiscussion.net/theories-of-interest/top-7-theories-of-interest-with-diagram/13937>
- Uncertainty Bearing Theory of Profit*. (2019). Hamro library. Retrieved January 27, 2023 from <https://www.hamrolibrary.com/2019/05/uncertainty-bearing-theory-of-profit.html>